

ἀνθρώπων, ὧν τὸ λογικὸν δὲν ἠδυνήθη νὰ κατισχύσῃ τοῦ κτηνώδους πάθους. Θέλετε ἀναγκάσει τέλος τὸν ἀπατήσαντα τὴν κήρην νὰ νυμφευθῇ αὐτήν; Πλειστάκις βλέπομεν ὁποῖά εἰσι τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐξ ἔρωτος συνοικεσίων! Φαντάσθητε δὲ ὁποῖα θὰ ᾧσι τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλόμενα.

Ὁ Laveley ἐν τῷ λαμπρῷ αὐτοῦ περὶ δημοσίας ἐκπαίδευσως συγγράμματι λέγει: «Ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι φρονούντες, ὅτι ἀρκεῖ νὰ προκηρύξῃ τις τὴν ἐλευθερίαν, νὰ θεσπίσῃ τὴν δημοκρατίαν διὰ νὰ καταστῇ λαός τις ἐλεύθερος καὶ δημοκρατικός.» Δὲν ἀρκεῖ λοιπὸν νὰ καθιερώμεν νόμους. Ἡ ἐλευθερία, λέγει ὁ Κάνδιος καὶ Σοπενάουερ, κάμνει τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὁ χαρακτῆρ τὰς πράξεις του. Ἄλλ' ἡ σύγχρονος ἐπιστήμη ἐξετάζουσα ὅλους τοὺς παράγοντας τοῦ χαρακτῆρος ἀποδίδει τὰ πάντα εἰς τὴν ἀνατροφήν, τὰς κληρονομικὰς προδιαθέσεις καὶ τὰ περιστοιχοῦντα μέσα. Δὲν εἶναι οἱ νόμοι οἱ ἐλαττοῦντες τὸν ἀριθμὸν τῶν κακουργημάτων. Κατὰ τὸ 1866 διεπράχθησαν ἐν Ἀμερικῇ 2,049 φόνοι, ἐξ ὧν 1,361 εἰς τὸ μεσημβρινὸν μέρος, οὗτινος ὁ πληθυσμός ἐστι περὶ 14,000,000, 417 δὲ εἰς τὸ Ἀνατολικόν, οὗτινος ὁ πληθυσμὸς ἀνέρχεται τὰ 23,000,000. Ἐν Σικελίᾳ δὲν ὑπάρχουσι νόμοι; Ἡ ἀμάθεια ὅμως τῶν Σικελῶν ἀκολουθεῖ ἐτέρους νόμους.

Μὴ αἰτιᾶσθε λοιπὸν τοὺς νομοθέτας διὰ τὰ κακὰ τῆς κοινωνίας. Αὕτη ἐγκλείει ἐν ἐαυτῇ τὰ σπέρματα ὅλων τῶν κακῶν. Διὸ καλῶς εἶπεν ὁ μέγας Βέλγος Quetelet ὅτι ἡ κοινωνία παρασκευάζει τὸ ἔγκλημα καὶ ὁ κακούργος τὸ ἐκτελεῖ. Μεταβῆτε εἰς τὸ Lowells τῆς Μασαχουσέτης. Εἰσέλθετε εἰς τὰ βιομηχανικὰ καταστήματα αὐτῆς. Θὰ ἴδῃτε ἐντὸς αὐτῶν 9,000 περίπου γυναῖκας νέας ἐργαζομένας. Αἱ περισσότεραι αὐτῶν ἔχουσι τοὺς γονεῖς των μακρὰν τῶν βιομηχανῶν καταστημάτων. Τίς λοιπὸν εἶναι ὁ πατὴρ καὶ ὁποῖα ἡ μήτηρ των; Ἡ κοινωνία. Ἰδοὺ, διατί ἡ διαφθορά δὲν εἰσέδυσεν εἰς τὴν πολυάριθμον ἐκείνην οἰκογένειαν. Λάβετε ἤδη νέαν ἀμαθῆ ἐκ τῶν περιχώρων μας, ἥτις οὐδὲν ἄλλο ἐβλεπεν ἢ τὴν γῆν, ἣν